

אור השבת

בנשיאות הרב יצחק דוד גרוסמן שליט"א רב העיר ונשיא המוסדות

פרשת כי תשא השפ"ג

זכור אב – לקראת יום השנה להסתלקותו של הגאון הצדיק רבי ישראל גרוסמן זצ"ל

ביום חמישי הבא עלינו לטובה – כ"ג באדר – יחול יום היארצייט של אבי מורי ורבי הגאון הצדיק רבי ישראל בן הרה"צ רבי משה שניאור זלמן זצ"ל. והנה רבות יש להאריך בסיפור תולדות חייו ובתיאור דמותו בגאונותו ובצדקותו הגדולה ובמידותיו הנעלות ובטוב ליבו. אך נביא בזאת מקצת מלשונו ממה שכתב בצוואתו שהיא 'ספר מוסר', ודבריו הן זכרונו.

וכך כתב בפתיחת הצוואה: במסכת כתובות (זו:) מספרת הגמרא על מר עוקבא כי קא ניחא נפשיה, מר עוקבא הרגיש שימיו קרובים, ביקש להביא לו את ספר חשבונות הצדקה ששם היו כתובים בו כל מעות הצדקה שנתן, ומצא כתוב בו שנתן סך הכל שבעת אלפי דינרי סינאקי – ממדינת סין – כאשר ראה את החשבון אמר 'זוודאי קלילי ואורחא רחיקא' – צידה קלה הכינתי בשביל הדרך הרחוקה שאני עומד לצאת אליה, דרך רחוקה עומדת לפני, עד שאזכה להגיע למקום מנוחתי בגן עדן. קם מר עוקבא ופיזר חצי ממונו לצדקה. מר עוקבא אמר את הדברים בדרך משל, והנמשל בזה: כשאדם מתכוון ללכת למקום רחוק הרי הוא צריך להכין צידה הרבה כדי שיוכל להגיע למחוז חפצו. והנה אני עומד לצאת לדרך רחוקה, כמו שאמרו חז"ל (אבות פ"ג מ"א) דע לפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, וכל מעשיך בספר נכתבים, ועומק הדין הוא עמוק מאוד מאוד.

בספר דניאל (ד, כד) כתוב 'וחטאך בצדקה פרוק'. מר עוקבא היה עניו כל כך, שבשעה שעשה שהתכונן להיפרד מן העולם הזה ולעבור לעולם האמת עשה חשבון הנפש איך שעברו עליו כל השנים ונשבר לבו, והנה כשראה את חשבון הצדקה שחילק - רק שבעת אלפים דינרים, אמר 'אורחא רחיקא וזוודא קלילא', הדרך כל כך ארוכה ושבעת אלפים זהו צידה מועטת, זה לא יספיק כדי להגיע למקום מנוחתו, הלך וחילק חצי רכושו לצדקה, ובזה חשב שיכופר לו וייסלח לו, כמו שנאמר 'וחטאך בצדקה פרוק'.

ובהמשך דבריו כתב: דוד המלך ע"ה אומר (תהילים צ, י) 'ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה'. אפשר שנתכוין לומר לכל אחד ואחד כשמגיע לגיל הזה, חובה עליו להתאמץ בכל כוחו ובכל נפשו להתכונן לאורחא רחיקא ולראות איך שהזוודאי קלילי, ולעשות חשבון נפש נוקב באמת ובתמים איך הלכו לו השנים ובמה התהלך כל הימים.

ומביא את לשון הפסוק (דברים יא, כו) 'ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה', ומפרש: הקב"ה אומר לכל אחד ואחד ראה! התבונן היטב, אנכי נותן לפניכם היום, אני נותן לכל אחד את היום בידו, והברירה ביד כל אחד לעשות עם היום ברכה – שתשרה ביום זה ברכה, למלאות את היום בתורה ועבודה וגמילות חסדים, ולאידך וקללה – בידכם לעשות את היום ח"ו לקללה, אם היום יעבור לריק בעירום ובחוסר כל, וח"ו ח"ו עוד להיכשל בעבירות הרי היום נהפך ח"ו לקללה.

עוד כותב בהמשך: קראתי בילדותי בספר על שני חברים שנתנו תקיעת כף אחד לחבירו, שמי שימות קודם מתחייב לבוא מעולם האמת ולספר מכל מה שעבר עליו שם. לימים נפטר אחד מהם, והנה לאחר זמן הופיע בחלום לחבירו ותיאר בפניו ממה שעבר עליו מעומק הדין, וסיפר לו למשל, שהגיעו רכבות שלמים מלאים עוונות ופשעים שעשה כל ימי חייו, חיל ורעדה אחזה בו, וחשב שהנה עוד מעט יגיעו רכבות עם כל התפילות שהתפלל במשך ימי חייו. ומה נשתומם ונבהל כשראה שהביאו חבילה קטנה, ושאל מה מונח בחבילה, אמרו לו כאן נמצאים כל התפילות שהתפללת כל ימי חיך. התחיל לזעוק, וכי כאן עולם האמת?! הלא שבעים שנה התפללתי שחרית מנחה וערבית, היכן כל התפילות? אמרו לו הלא ידוע תדע כי הלכה פסוקה היא בשו"ע (סי' קא ס"א) שאם לא התכוון בברכה הראשונה 'ברכת אבות' צריך לחזור ולהתפלל, דהוי כאילו לא התפלל כלל, ומה שנמצא בחבילה זו רק התפילות שהתכוונת. איום ונורא!

בסוף דבריו הביא עוד לשון הפסוק (תהילים כד,) 'ומי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו, נקי כפיים ובר לבב אשר לא נשא לשוא נפשי ולא נשבע למרמה. אמרו חז"ל 0772611143 ~קו אור השבת~@ ליצירת קשר לתרומות והנצחות : o462272103@gmail.com

(נדה ל:) בשעה שנולד משביעין אותו תהי צדיק ואל תהי רשע, וזה הפירוש ולא נשבע למרמה – השבועה הזאת שנשבע להיות צדיק לא נשבע למרמה, כי לא נשא לשוא נפשי וכו' וישאו ברכה מאת ה' וצדקה מאלוקי ישעו, ומכריזים בכל העולמות ברוך הבא בשם ה', צאו וקבלו פניו של גיבור החיים שזכה לקדש שם שמים כל ימי חייו.

הוא ימליץ טוב בעדנו

והנה כתב בתוך דבריו: והנני שופך את נפשי בבקשתי וכו' שיעשו לטובת נשמתי הן בלימוד, והן בנתינת צדקה, והן בכל קבלה לדבר מצוה להתחזק בעבודת ה' וביראת ה', כמו למשל לקבל על עצמו זמן מסוים לברך ברכת המזון בכוונה ובפירוש המילות ולהתכוון באמירת הברכות וכו', וכל אחד יעשה מה שיכול, אם ללמוד אם להתפלל אם לומר תהילים אם לתת צדקה לעילוי נשמתי. והיה לאחר שאעבור כל מה שצפוי לי וכו' אוכל להמליץ טוב על כל אחד מכם בודאי אשתדל לעשות זאת.

על כן אבקשה בזאת שכל אחד יעשה מה שבידו בהתחזקות בעבודת ה', בכוונה בתפילה ולכל הפחות בברכה הראשונה בתפילת שמונה-עשרה, בהתבוננות בתיבות התפילה שמוציא שה' הוא אלוקינו ואלוקי אבותינו קל עליון גומל חסדים טובים, שכל החיות והקיום שלנו עלי אדמות הוא רק במתנת קל עליון. וכן בלימוד התורה הקדושה ובהדלקת נר לעילוי נשמתו של רבי ישראל בן רבי משה שניאור זלמן זצ"ל, ובודאי זכותו הגדולה תעמוד לכל מי שיעשה לעילוי נשמתו, והוא ימליץ טוב עליו כמו שהבטיח בצוואתו הקדושה.

.....
ניצוצי שפת אמת: וכמו כן בכל פרט איש ישראל כפי כח שמירת שבת שבו שמשליך כל מחשבת מלאכת חול בביאת השבת קודש כמו כן נשלם אצלו גם כן עבודת הבורא יתברך שמו הגם שהוא חסר השלימות השבת נותן לו שלימות.

ומו"ז ז"ל פי' לדעת כי אני ה' מקדישכם. לידע כי הקדושה היא רק בעזר אלקי. ועל זה מבקשין יכירו בניך וידעו כי מאתך היא מנוחתם עכ"ד ז"ל. וזה הוא דעת שדבוק בשורש הקדושה הבאה מהשי"ת.

וכן הענין בשבת קודש שנקראת מתנה טובה שכפי היגיעה בימי המעשה נותנין לו עזר וסיוע של קדושה בשבת קודש.

. הוא ע"י השתוקקות והרהורי תשובה כשבא השבת קודש. ומצטער על מיעוט הכנה
מה שאינו מוכן לקבל קדושת השבת. יוכל להיות כאלו כל מלאכתו עשוי'.

ובוודאי כמו כן הוא בנפשות בני ישראל בבוא עליהם הארת השבת קודש. כי הקב"ה
גולל אור מפני חושך וחושך מפני אור. לכן בהתגלות הארת השבת והארת הנשמה
יתירה באדם בורחת כל הסט"א. והוסר כל החושך המכסה הפנימיות.

.....
ספר מאירת עינים לר' יצחק דמן עכו - פרשת בשלח: וזהו בטחון שלם שיבטח בה' שיתן
לו בכל יום פרנסתו, זה "נתן להם בפנים מאירות" שהוא מידת היום,

ספר שפע טל - חלק טל - שער שמיני פרק רביעי: שהיא חללה כשאר חללים ועושה בה
מלאכה ואין לו בטחון בה שהיא תשפיע לו מזון ומחיה ופרנסה בימי חול עבור ששבת
ממלאכתו ביום השבת ומשווה את השבת לשאר ימי חול כי אין בה תוספות קדושה
וחיות להשפיע חיות יותר משאר ימי חול מפני כן ענשו מדה כנגד מדה הוא נטל חיותו
של שבת ינטל חיותו ונאמר עליו כל מחלליה מות יומת כמו שהוא עשה לשבת חלל כן
יעשה גופו חלל.

דרוש בענין הקיווי לרמח"ל ז"ל: תקות אמת שהוא הבטחון של אמת שבוטחים
בהשגחה. וכל שאר בטחונות בהשתדלות, הם בטחונות של שקר. ובטחון בה' הוא
בטחון אמת, שנאמר, "וידעת כי אני ה' אשר לא יבושו קווי", "לא איש אל ויכזב", "ואם
יתמהמה חכה לו".

ספר מגדל עוז ליעב"ץ - בית מדות - עליית הבטחון: גדול הבוטח בה' שהוא מבורך,
כמש"ה ברוך הגבר אשר יבטח בה', מה טוב ומה נעים גורלו, לבו שקט ושאנן מפחד
רעה, כמש"ה משמועה רעה לא יירא נכון לבו בטוח בה', אל תירא מפחד פתאום גו' כי
ה' יהיה בכסלך, ומה יפיו שאפילו היצה"ר מניחו ודורש שלומו, כענין שכתוב יצר סמך
תצור שלום כי בך בוטח. מה גדול כחו שאפילו במותו מובטח שמלאכי שלום יצאו
לקראתו, כמ"ש וחוסה במותו צדיק, ואין צריך לומר כי ינעם בחיים חייתו בשלוה, ימצא
נועם המאכל והמשתה, ואין שלוה ונועם לגוף, כמו הרצון במה שנגזר לו מה' ולבטוח
במה שחלק לו. אמר הפקח אין בטחון גדול ממי שלא יבטח בטובת העולם הזה ולא
יאמין בה. ובוטח בה' אשריו ביראת ה' מובטח עוז ולבניו אחריו. הלא כתבתי לך שלישים
במועצות ודעת להיות בה' מבטחך, גול אל ה' דרכיך ויצליחך בלכתך לא יצר צעדך. בטח
בה' בכל לבך ויתמוך גורלך ויחזק בידך:

0772611143 ~קו אור השבת~@ ליצירת קשר לתרומות והנצחות : o462272103@gmail.com